

Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης

Ενότητα 4η: Ο χρόνος ασφάλισης

Καθηγητής Άγγελος Στεργίου
Νομική Σχολή ΑΠΘ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ο χρόνος ασφάλισης.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ο χρόνος ασφάλισης εν γένει.
 - i. Η έννοια του χρόνου ασφάλισης.
 - ii. Πραγματικός χρόνος ασφάλισης.
 - iii. Πλασματικός χρόνος ασφάλισης ή ασφάλιση από αναγνώριση.
 - iv. Ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης.
2. Οι χρόνοι ασφάλισης σε περισσότερους ασφαλιστικούς φορείς.
 - i. Διαδοχικά.
 - ii. Παράλληλα (ή πολλαπλώς).

Σκοποί ενότητας

- Περιγραφή της έννοιας του χρόνου ασφάλισης.
- Κατανόηση των μηχανισμών αξιοποίησης του χρόνου ασφάλισης.
- Επεξήγηση των διαφορετικών κατηγοριών και της αναγνώρισης του χρόνου ασφάλισης.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο χρόνος ασφάλισης εν γένει

Η έννοια του χρόνου ασφάλισης.

Χρόνος ασφάλισης (1/2)

- Ο χρόνος ασφάλισης είναι ένας από τους κύριους όρους πρόσβασης στην κοινωνικοασφαλιστική προστασία → οι ασφαλιστικές παροχές προϋποθέτουν τη συμπλήρωση ορισμένου χρονικού διαστήματος στην ασφάλιση του φορέα (Άγγ. Στεργίου, 2014).
- Ο χρόνος ασφάλισης αποτελεί τη νομική προϋπόθεση από την πλήρωση της οποίας εξαρτάται κάθε δικαίωμα επί των ασφαλιστικών παροχών που απονέμει ο οικείος φορέας στον άμεσα ασφαλισμένο και στα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του (Ινστιτούτο Εργασίας-ΙΝΕ, Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων, 2012-2015).

Χρόνος ασφάλισης (2/2)

- Ο χρόνος ασφάλισης αποτελεί την απόληξη της ασφαλιστικής σχέσεως που δημιουργείται κατά τους εκάστοτε ισχύοντες κανόνες δικαίου μεταξύ του ασφαλισμένου και του ασφαλιστικού φορέα (Γ. Ψηλός, 2005).
- Ο χρόνος ασφάλισης υπολογίζεται άλλοτε σε ημέρες εργασίας (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) και άλλοτε σε έτη (μήνες και ημέρες) (Δημόσιο, ΟΑΕΕ) → δεν είναι μόνο όρος για την πρόσβαση, αλλά και προσδιοριστικός παράγοντας του ύψους, της διάρκειας ή της ποιότητας των παροχών (Άγγ. Στεργίου, 2014).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο χρόνος ασφάλισης εν γένει

Πραγματικός χρόνος ασφάλισης.

Τι νοείται ως πραγματικός χρόνος ασφάλισης

- Πραγματικός χρόνος ασφάλισης καλείται ο χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί στην άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και βεβαιώνεται από τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης
- το κριτήριο που χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί ποιες χρονικές περίοδοι θα υπολογιστούν στον χρόνο ασφάλισης και ποιες δε θα θεωρηθούν χρόνος ασφάλισης διαφέρει ανάλογα με το αν πρόκειται για εξαρτημένη εργασία ή για αυτοαπασχόληση
(Π. Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, 2013).

Μισθωτοί (1/3)

- Ως χρόνος ασφάλισης των εργαζομένων ως μισθωτών θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο οι εργαζόμενοι παρέχουν ασφαλιστέα εργασία και δικαιούνται αποδοχές (άρθρο 2, παρ. 2 και άρθρο 8, παρ. 2 του Α.Ν. 1846/1951).
- Έτσι, ως χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ θεωρούνται κατ' αρχήν οι ημέρες εργασίας για τις οποίες οι ασφαλισμένοι δικαιούνται να λάβουν αμοιβή σε χρήμα ή σε είδος για την εργασία που παρέχουν, καθώς και ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης (Κ. Λαναράς, 2013).

Μισθωτοί (2/3)

- Ως πραγματικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται και ο χρόνος κατά τον οποίο δεν παρέχεται πραγματικά εργασία,
 - κατ' ενάσκηση δικαιώματος (άδεια, επίσχεση, άσκηση εκλογικού δικαιώματος) ή
 - λόγω ανυπαίτιων κωλυμάτων εργασίας του μισθωτού (ασθένεια, μητρότητα, υπερημερία εργοδότη, στράτευση),
 - υφίσταται όμως δικαίωμα στις αποδοχές και θεωρείται ότι δε διακόπτεται η σχέση εργασίας (Στεργίου 2014, Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, 2013, Λαναράς, 2013).

Μισθωτοί (3/3)

- Ως βάση υπολογισμού του πραγματικού χρόνου ασφάλισης λαμβάνεται πάντοτε η ημέρα εργασίας με την ημερολογιακή του όρου έννοια → Παράταση του χρόνου απασχόλησης πέραν του νομίμου ωραρίου μέσα στην ίδια ημέρα ή λήψη αυξημένου μισθού, δεν συνεπάγεται αναγνώριση περισσοτέρων ημερών ασφάλισης (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012).

Υπολογισμός ημερών εργασίας στην ασφάλιση του ΙΚΑ

- Ο αριθμός των ημερών εργασίας που αναγνωρίζεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ είναι ανάλογος (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ασφαλιστικής ιστορίας, 2012):
 - με τον τρόπο αμοιβής (μισθός, ημερομίσθιο),
 - τις ώρες εργασίας (πλήρες ή μειωμένο ωράριο),
 - τις ημέρες εργασίας (όλο το μήνα ή ορισμένες μόνο ημέρες) και
 - εάν το προσωπικό κάποιας επιχείρησης εργάζεται με το σύστημα της πενθήμερης κατά εβδομάδα εργασίας.
- Εάν υπάρχει ασφάλιση με δεκαδικό στις ημέρες εργασίας τότε το δεκαδικό υπολογίζεται σαν μονάδα υπέρ του ασφαλισμένου (άρθρο 25 παρ. 7 Α.Ν. 1846/1951).

Αυτοαπασχολούμενοι (1/3)

- Ο χρόνος πραγματικής ασφάλισης του ανεξάρτητου επαγγελματία (και του αγρότη) τρέχει αδιάκοπα,
 - όσο συντρέχουν οι προϋποθέσεις υπαγωγής στον ασφαλιστικό του φορέα και καταβάλλονται εισφορές
 - στα πλαίσια συγκεκριμένου επαγγελματικού προσανατολισμού
 - ανεξάρτητα από την τακτική πραγματοποίηση εισοδημάτων (Κ. Κρεμαλής, 1985).

Αυτοαπασχολούμενοι (2/3)

- Υπολογίζονται όλα τα χρονικά διαστήματα που ο επαγγελματίας καταβάλλει εισφορές και δεν έχει μεταβάλει ή οριστικά εγκαταλείψει το επάγγελμά του, ακόμη και αν δεν προσπορίζει καθόλου ή δεν προσπορίζει ικανά εισοδήματα για τον βιοπορισμό του από την άσκηση του επαγγέλματός του
- ο χρόνος ασφάλισης στην περίπτωση της διακοπής της απασχόλησης λόγω ασθενείας, μητρότητας, στράτευσης, αναψυχής, εξειδίκευσης στο επάγγελμα κλπ.

(Π. Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδα, 2013).

Αυτοαπασχολούμενοι (3/3)

- Ο πραγματικός χρόνος ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων υπολογίζεται με την προσθήκη τόσο των διαστημάτων κανονικής άσκησης του επαγγέλματος, όσο και των περιόδων δικαιολογημένης αποχής από τη δραστηριότητα, εφόσον εξακολουούθησε κανονικά η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών (Κ. Κρεμαλής, 1985).
- Παραδείγματος χάριν, ως άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος νοείται η πρόθεση και η δράση που προσιδιάζουν στην άσκηση αυτού → και μόνη η πρόθεση ασκήσεως αποδεικνυόμενη από τη μη άσκηση ετέρου επαγγέλματος και τη διατήρηση επαγγελματικής στέγης πληροί την έννοια της πραγματικής άσκησης αυτού (ΣτΕ 2292/1971, ΕΔΚΑ, 1972, σελ. 70).

Βεβαίωση του χρόνου πραγματικής ασφάλισης

- Κάθε ασφαλισμένος έχει δικαίωμα να αξιώσει από τον ασφαλιστικό του φορέα ακριβή υπολογισμό του χρόνου ασφάλισης που έχει διανύσει → η βεβαίωση του χρόνου ασφάλισης που απαιτείται για τη χορήγηση ασφαλιστικής παροχής μπορεί να ζητηθεί από τον ενδιαφερόμενο πριν ή και μετά την εμφάνιση του ασφαλιστικού κινδύνου (Κ. Κρεμαλής, 1985).
- Διαφέρει η βεβαίωση από την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης → με τον όρο βεβαίωση νοείται ο επίσημος υπολογισμός των ημερών πραγματικής απασχόλησης στην υποχρεωτική ασφάλιση ενός φορέα, ενώ με την αναγνώριση νοείται ο συνυπολογισμός περιόδων που αρχικά δεν υπάγονταν στην ασφάλιση (Κ. Κρεμαλής, 1985).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο χρόνος ασφάλισης εν γένει

Πλασματικός χρόνος ασφάλισης.

Τι νοείται ως πλασματικός χρόνος ασφάλισης (1/2)

- Ο νομοθέτης σε πολλές περιπτώσεις θέλησε να δώσει στον ασφαλισμένο την ευχέρεια να προβαίνει στην αναγνώριση και προσμέτρηση ως χρόνου ασφάλισης στον εκάστοτε ασφαλιστικό οργανισμό και του χρόνου που διανύθηκε υπό ορισμένες ειδικές συνθήκες τις οποίες για λόγους εθνικούς ή κοινωνικούς απέβλεπε να προστατεύσει (Αντ. Πετρόγλου, 1965).
- Με την επέκταση δια της νομοθεσίας του χρόνου ασφάλισης σε διαστήματα που δεν αντιστοιχούν σε περιόδους απασχόλησης, γίνεται λόγος για χρόνο πλασματικής ασφάλισης ή πλασματικό χρόνο ασφάλισης.

Τι νοείται ως πλασματικός χρόνος ασφάλισης (2/2)

- Πλασματικοί ή αναγνωριζόμενοι ή αξιοποιούμενοι χρόνοι ασφάλισης είναι οι χρονικές περίοδοι που αναγνωρίζονται από τον νόμο ως χρόνοι ασφάλισης, χωρίς να απαιτείται αντίστοιχη απασχόληση (Άγγ. Στεργίου, 2014).
- Η δυνατότητα αναγνώρισης του πλασματικού χρόνου ασφάλισης τελεί υπό την προϋπόθεση της εξαγοράς του χρόνου αυτού με την καταβολή στο ασφαλιστικό ταμείο της εργατικής όσο και της εργοδοτικής εισφοράς (ΣτΕ Ολομ. 2705/1964, ΕΔΚΑ 1964, σελ. 692).

Περιπτώσεις πλασματικών χρόνων (1/5)

- Οι συνηθέστερες περιπτώσεις αναγνώρισης πλασματικού χρόνου ως χρόνου ασφάλισης είναι η αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας, του χρόνου της προστατευομένης ασθενείας του μισθωτού, της άδειας αναψυχής, της ανεργίας (Αντ. Πετρόγλου, 1965).
- Με τον Ν. 3996/2011, ο νομοθέτης διεύρυνε τους αναγνωριζόμενους πλασματικούς χρόνους ασφάλισης.
- Οι πλασματικοί χρόνοι είναι πλέον ενιαίοι για τους ασφαλισμένους όλων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και αφορούν μόνο τις συντάξεις γήρατος (Άγγ. Στεργίου, 2014).

Περιπτώσεις πλασματικών χρόνων (2/5)

- Σύμφωνα με το άρθρο 40 Ν. 3996/2011, ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης:
 - α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας,
 - β) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών,
 - γ) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες, καθώς και ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες,
 - δ) ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο έτη,

Περιπτώσεις πλασματικών χρόνων (3/5)

- ε) ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή διπλώματος Σχολής Ξεναγών, καθώς και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές ή σε μονάδες της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής ή στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο,
- στ) ο χρόνος για τον οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο και ο οποίος δεν μπορεί να είναι λιγότερος από έναν πλήρη ημερολογιακό μήνα σε κάθε περίπτωση κενού ασφάλισης μεταξύ περιόδων ασφάλισης,

Περιπτώσεις πλασματικών χρόνων (4/5)

- ζ) ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. (Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας) χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας, η) ο χρόνος απεργίας,
- θ) ο πλασματικός χρόνος της παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 3655/2008, που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, όπως ισχύουν,
- ι) ο χρόνος μαθητείας, όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι δύο έτη,

Περιπτώσεις πλασματικών χρόνων (5/5)

- ια) ο χρόνος προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εκτίθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997 για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι που αρνήθηκαν την εκπλήρωση της στρατιωτικής υπηρεσίας επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις,
- ιβ) ο χρόνος που μεσολαβεί από την απόκτηση του πτυχίου μέχρι και την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος στους ασφαλισμένους στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, την Ειδική Προσαύξηση και τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ).

Συνυπολογισμός – άρθρο 40, παρ. 6 Ν. 3996/2011

- Οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη λόγω αναπηρίας συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή 12 έτη πραγματικής ή/και προαιρετικής ασφάλισης.
- Ο συνολικός χρόνος, που συνυπολογίζεται ή αναγνωρίζεται τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβεί τα 7 έτη, συνυπολογιζόμενου σε αυτά και κάθε άλλου χρόνου, πραγματικού ή πλασματικού, που έχει τυχόν αναγνωρισθεί ή αναγνωρίζεται με βάση άλλες διατάξεις ή αποφάσεις διοικητικών συμβουλίων ασφαλιστικών οργανισμών.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο χρόνος ασφάλισης εν γένει

Χρόνος προαιρετικής ασφάλισης.

Προαιρετική ασφάλιση (1/2)

- Ο θεσμός της προαιρετικής ασφάλισης αποβλέπει να δώσει τη δυνατότητα σε πρόσωπα που έχουν υπάρξει ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ ή σε συγχωνευθέντα με αυτό ταμεία και δεν παρέχουν πλέον εργασία να συνεχίσουν την ασφάλισή τους στο Ίδρυμα.
- Η προαιρετική ασφάλιση είναι ασφάλιση βασιζόμενη στην ελεύθερη βούληση του ενδιαφερόμενου να υπαχθεί σε αυτήν, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι από τον Νόμο προϋποθέσεις (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012).

Προαιρετική ασφάλιση (2/2)

- Ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης αναγνωρίζεται ως κανονικός χρόνος ασφάλισης(και όχι ως πλασματικός), ενώ συνυπολογίζεται κατά τους όρους του θεσμού της διαδοχικής ασφάλισης (Άγγ. Στεργίου, 2014).
- Κατά κρατούσα γενικώς στο ασφαλιστικό δίκαιο αρχή, η προαιρετική ασφάλιση ελλείψει ρητής αντιθέτου διατάξεως, διέπεται καθ' όλα από τους κανόνες της υποχρεωτικής (Ι. Σαρμάς, 1994).
- Σκοπός των διατάξεων της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης είναι η συμπλήρωση, διατήρηση ή αύξηση του ασφαλιστικού χρόνου που απαιτείται για παροχές ασθενείας και μητρότητας σε είδος και σε χρήμα, καθώς και για συντάξεις (Γ. Ψηλός, 2007).

Είδη προαιρετικής ασφάλισης

- Προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης παλαιών ασφαλισμένων.
- Προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης νέων ασφαλισμένων.
- Ασφάλιση στον ειδικό λογαριασμό αυτασφάλισης.
- Προαιρετική ασφάλιση μακροχρόνια ανέργων στον κλάδο σύνταξης.
- Προαιρετική ασφάλιση Ελλήνων υπηκόων ή ομογενών κατοίκων αλλοδαπής.

Παλαιοί ασφαλισμένοι (1/4)

- Παλαιοί ασφαλισμένοι : οι ασφαλισμένοι μέχρι 31.12.1992.
 - Σκοπός της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης των παλαιών ασφαλισμένων η συμπλήρωση των απαραίτητων ημερών ασφάλισης για θεμελίωση δικαιώματος σε παροχή σύνταξης ή παροχή ασθένειας σε είδος και χρήμα, ή για προσαύξηση του υπάρχοντος χρόνου ασφάλισης
- Επιτρεπτή στον Κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ, ασθένειας ΙΚΑ και στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του ΕΤΕΑΜ-Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών
- (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012).

Παλαιοί ασφαλισμένοι (2/4)

- Προαιρετική ασφάλιση στον κλάδο βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων δεν είναι επιτρεπτή (Κ. Λαναράς, 2013).
- Προϋποθέσεις της προαιρετικής συνέχισης των παλαιών ασφαλισμένων κατ' άρθρο 41 Α.Ν. 1846/1951 (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012):
 - Διακοπή της ασφάλισης/ασφαλιστέας εργασίας από οποιαδήποτε αιτία,
 - Μη ύπαρξη ασφαλιστικής αναπηρίας μεγαλύτερης των 67%,

Παλαιοί ασφαλισμένοι (3/4)

- Πραγματοποίηση εντός της τελευταίας 5ετίας στην ασφάλιση του ΙΚΑ ή ΙΚΑ και άλλου ασφαλιστικού Οργανισμού 500 ημερών ασφάλισης
- Υποβολή της αίτησης εντός 12μήνου από την διακοπή ασφάλισης ή 3000 ημερών ασφάλισης οποτεδήποτε πραγματοποιηθισών.
- Η προαιρετική ασφάλιση αρχίζει από την ημέρα που υποβάλλεται η αίτηση του ενδιαφερόμενου ασφαλισμένου → δεν είναι επιτρεπτή αναδρομική προαιρετική ασφάλιση αναδράμουσα στον χρόνο διακοπής της εργασίας (Κ. Λαναράς, 2013).

Παλαιοί ασφαλισμένοι (4/5)

- Ο ασφαλισμένος που συνεχίζει προαιρετικά την ασφάλισή του υποχρεούται να καταβάλλει κατά μήνα ολόκληρο το ποσό της εισφοράς (εργοδότη και ασφαλισμένου), που αντιστοιχεί στον κλάδο σύνταξης τον οποίο έχει επιλέξει
- υπολογίζεται πάνω στο τεκμαρτό ημερομίσθιο της ασφαλιστικής κλάσης, στην οποία κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης εμπίπτουν οι αποδοχές της ημέρας διακοπής της εργασίας του (Κ. Λαναράς, 2013).
- Οι εισφορές δεν μπορεί να είναι κατώτερες από αυτές που αντιστοιχούν στο 25πλάσιο του τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσης στην οποία εμπίπτει κάθε φορά το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη (Εγκύκλιος ΙΚΑ 45/2007, Έγγραφο ΙΚΑ Α23/590/11/25.5.2012).

Νέοι ασφαλισμένοι (1/2)

- Νέοι ασφαλισμένοι: οι υπαχθέντες για πρώτη φορά σε φορέα κύριας ασφάλισης από 1.1.1993 και εφεξής.
- Προϋποθέσεις της προαιρετικής συνέχισης των παλαιών ασφαλισμένων κατ' άρθρο 42 Ν. 2084/1992 (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012):
 - Υποβολή εντός έτους από την διακοπή ασφάλισης,
 - Πραγματοποίηση 1500 ημερών υποχρεωτικής ασφάλισης, από τις οποίες 300 εντός της τελευταίας 5ετίας,
 - Μη υπαγωγή σε οποιονδήποτε Φορέα,
 - Μη ύπαρξη ασφαλιστικής αναπηρίας μεγαλύτερης των 67%.

Νέοι ασφαλισμένοι (2/2)

- Επιτρεπτή στον Κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ, ασθενείας ΙΚΑ και στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του ΕΤΕΑΜ-Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών.
- Ο προαιρετικά ασφαλισμένος βαρύνεται με την εκάστοτε συνολική εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου, η οποία προσδιορίζεται βάσει του μέσου όρου του μισθού του τελευταίου έτους πριν τη διακοπή της ασφάλισης του δωδεκαμήνου προκειμένου περί μισθωτών, με βάση το ανώτατο όριο αποδοχών, όπως έχει διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής του, ή του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας επί της οποίας κατέβαλε εισφορές κατά τη διακοπή της απασχόλησης ο αυτοαπασχολούμενος αναπροσαρμοσμένων με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων (Έγγραφα ΙΚΑ Α23/540/2.6.2006, Α23/590/15.6.2007).

Αυτασφάλιση

- Με το άρθρο 36 του Ν. 1902/1990 συστάθηκε στο ΙΚΑ «Ειδικός Λογαριασμός» προαιρετικής υπαγωγής στην ασφάλιση, με τίτλο «Λογαριασμός Αυτασφάλισης».
- Προϋποθέσεις(Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012):
 - Ιδιότητα Έλληνα υπηκόου ή ομογενούς,
 - Διαμονή στην Ελλάδα,
 - Μη ασφάλιση υποχρεωτική ή προαιρετική στον κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ ή άλλου ασφαλιστικού Φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου,
 - Συμπλήρωση 16^{ου} έτους,
 - Μη υπέρβαση 58^{ου} έτους για γυναίκες και 63^{ου} για άνδρες.

Αυτασφάλιση Απολυομένων

- Σύμφωνα με το άρθρο 74, παρ. 4-7 Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 66, παρ. 4 και 5 του Ν. 3996/2011,
- σε περίπτωση καταγγελίας σύμβασης εργασίας στο χρονικό διάστημα από 15.7.2010 μέχρι 31.12.2012, εργαζόμενου ηλικίας 55 έως 64 ετών, ανεξάρτητα αν πρόκειται για ομαδική ή μεμονωμένη απόλυση, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 4.500 ημέρες εργασίας ή ασφάλιση 15 ετών, εφόσον παραμένει άνεργος, έχει το δικαίωμα αυτασφάλισης → το οποίο ασκείται εντός 60 ημερών από την καταγγελία της σύμβασης (Εγκύκλιοι ΙΚΑ 95/2011, 96/2012).
- Κλάδοι Σύνταξης ΙΚΑ (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου).
- Ο χρόνος ασφάλισης στο Λογαριασμό λαμβάνεται υπόψη για την θεμελίωση δικαιώματος με τις διατάξεις για τη διαδοχική ασφάλιση.

Μακροχρόνια άνεργοι (1/2)

- Προαιρετική ασφάλιση μακροχρόνια ανέργων στον κλάδο σύνταξης, για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με καταβολή εισφορών από τον ΛΑΕΚ (Ν. 2874/2000 Εγκύκλιος 65/2001).
- Προϋποθέσεις (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012):
 - Εγγραφή στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ και ανανέωση κάρτας ανεργίας επί 12μηνο,

Μακροχρόνια άνεργοι (2/2)

- Συμπλήρωση του 60^{ου} έτους για τους άνδρες και 55^{ου} για τις γυναίκες ή 55^{ου} για άνδρες με ΒΑΡΕΑ και 50^{ου} για γυναίκες με ΒΑΡΕΑ,
- Μη ύπαρξη ασφαλιστικής αναπηρίας μεγαλύτερης των 67%,
- Ο υπολειπόμενος χρόνος για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος να μην υπερβαίνει τις 1500 ημέρες .
- Στις παραπάνω διατάξεις του αρ. 10 του Ν 2874/2000 υπήχθησαν βάσει του αρ.66 του Ν 3996/2011 και οι απολυμένοι ηλικίας 55-64 ετών εφ' όσον παραμένουν άνεργοι έως 3 μήνες με λήξη την 31/12/2012.

Έλληνες υπήκοοι ή ομογενείς κάτοικοι αλλοδαπής (1/2)

- Έλληνες υπήκοοι και ομογενείς εγκατεστημένοι σε χώρες της αλλοδαπής δικαιούνται να υπαχθούν προαιρετικά στην ασφάλιση του ειδικού λογαριασμού συντάξεων του ΙΚΑ (άρθρο 1 Ν. 1469/1984).
- Δικαίωμα υπαγωγής στην ασφάλιση του Λογαριασμού Αυτασφάλισης έχουν οι Έλληνες ή ομογενείς οι διαμένοντες στην Ελλάδα, εφόσον δεν ασφαρίζονται υποχρεωτικά ή προαιρετικά στον κλάδο συντάξεων του ΙΚΑ ή άλλου φορέα κύριας ασφάλισης ή δεν παρέχουν εργασία λογιζόμενη ως συντάξιμη στο Δημόσιο ή δεν έχουν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση οποιουδήποτε ασφαλιστικού οργανισμού με άλλες διατάξεις ή δεν είναι ήδη συνταξιούχοι φορέων κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίοι χορηγούν σύνταξη σε υποκατάσταση κύριας ασφάλισης (άρθρο 5 Ν. 2556/1997).

Έλληνες υπήκοοι ή ομογενείς κάτοικοι αλλοδαπής (2/2)

- Δυνατότητα ασφάλισης και στον κλάδο ασθένειας σε είδος του ΙΚΑ για τον ίδιο και τα μέλη οικογενείας του κατά την διάρκεια της μόνιμης ή προσωρινής παραμονής στην Ελλάδα.
 - Συνέχιση της ασφάλισης
- Η ασφάλιση μπορεί να συνεχιστεί και μετά την εγκατάσταση στην Ελλάδα, εφόσον ο ασφαλισμένος θα έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 300 ημέρες ασφάλισης διαμένων στην αλλοδαπή και δεν θα απασχολείται στην Ελλάδα σε εργασία για την οποία πρέπει να ασφαρίζεται υποχρεωτικά σε κάποιο ασφαλιστικό οργανισμό (Γεν. έγγραφο ΙΚΑ Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, 2012).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Χρόνος ασφάλισης σε περισσότερους ασφαλιστικούς φορείς

Διαδοχικά.

Διαδοχική ασφάλιση (1/3)

- Η Διαδοχική Ασφάλιση σε πλείονες του ενός φορείς κοινωνικής ασφάλισης κατά το διάστημα του ενεργού ασφαλιστικού βίου οφείλεται αφενός στον κατακερματισμό της ασφαλιστικής προστασίας σε πολλούς **ομοειδείς φορείς**, καθένας από τους οποίους έχει προσδιορισμένο, με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου τον κύκλο των ασφαλισμένων προσώπων και αφετέρου στις ανάγκες ή ευκαιρίες που εμφανίζονται ποικιλοτρόπως σε καθένα για αλλαγή επαγγελματικής απασχόλησης (Πόρισμα επιτροπής Γ. Ψηλού για τη διαδοχική ασφάλιση, 2009).

Διαδοχική ασφάλιση (2/3)

- Ομοειδείς είναι οι φορείς που καλύπτουν την αυτή μορφή σύνταξης, κύρια ή επικουρική (Γ. Ψηλός, 2004) ή τον ίδιο ασφαλιστικό κίνδυνο, καθώς η διαδοχική ασφάλιση αφορά όλους τους κλασικούς κινδύνους και εφαρμόζεται και στην ασθένεια και τη μητρότητα (Άγγ. Στεργίου, 2014).
- Το Ν.Δ. 4202/1961 «περί διατηρήσεως των εκ της κοινωνικής ασφαλίσεως δικαιωμάτων εις περιπτώσεις μεταβολής ασφαλιστικού φορέως» εισήγαγε ουσιαστικά τον θεσμό της διαδοχικής ασφάλισης (Άγγ.Στεργίου, 2014).

Διαδοχική ασφάλιση (3/3)

- Η καθιέρωση του θεσμού της διαδοχικής ασφάλισης είχε ως σκοπό να μη χάνεται ο χρόνος ασφάλισης σε διάφορα ασφαλιστικά καθεστώτα, στις περιπτώσεις που η αλλαγή επαγγέλματος συνοδεύεται από μεταβολή του αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα → η διαδοχική ασφάλιση επιτρέπει τον συνυπολογισμό των περιόδων υπαγωγής σε προηγούμενους (περισσότερους) ασφαλιστικούς φορείς όταν πρόκειται να θεμελιωθεί ή να προσαυξηθεί ένα δικαίωμα ασφαλιστικών παροχών (Κ. Κρεμαλής, 1985).
- Ανάμεσα στον ασφαλισμένο που έχει διανύσει όλο τον ασφαλιστικό του βίο σε έναν φορέα και τον ασφαλισμένο που έχει υπαχθεί σε περισσότερους φορείς, αξιώνει εφαρμογή η αρχή της ισότητας κατ' άρθρο 4, παρ. 1 Συντ/τος (Άγγ. Στεργίου, 2014).

Βασικές αρχές της διαδοχικής ασφάλισης

- Μη απώλεια χρόνου ασφάλισης,
- Καθολικότητα εφαρμογής σε όλους τους φορείς,
- Προαιρετική προσχώρηση - ευχέρεια ασφαλισμένου να προσφύγει στη διαδοχική ασφάλιση ή να ασκήσει αυτοτελώς το δικαίωμα σε σύνταξη από τους φορείς,
- Ενιαία άσκηση συνταξιοδοτικού δικαιώματος έναντι του φορέα ενώπιον του οποίου υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης αλλά και όλων των φορέων στους οποίους ασφαλίσθηκε διαδοχικά,
- Επικράτηση των κανόνων διαδοχικής ασφάλισης έναντι των καταστατικών διατάξεων των ταμείων
- Αρχή της ευνοϊκότερης ρύθμισης επί δύο διαφορετικών νομοθετικών ρυθμίσεων κατά το χρόνο επέλευσης της ασφαλιστικής περίπτωσης και αίτησης για σύνταξη

(Πόρισμα επιτροπής Ψηλού για τη διαδοχική ασφάλιση, 2009).

Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης (1/7)

- Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ.1 Ν. 3863/2010 (πρώτο στάδιο-τελευταίος οργανισμός):

Τα πρόσωπα τα οποία ασφαλίθηκαν διαδοχικά σε περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς οργανισμούς, δικαιούνται σύνταξη από τον **τελευταίο οργανισμό**, στον οποίο ήταν ασφαλισμένα κατά την τελευταία χρονική περίοδο της απασχόλησής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του οργανισμού αυτού, εφόσον πραγματοποίησαν στην ασφάλισή του:

- α) Πέντε (5) ολόκληρα έτη ή 1.500 ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων όμως είκοσι (20) μήνες ή 500 ημέρες κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή αίτησης για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος.

Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης (2/7)

β) Σαράντα (40) μήνες ή 1.000 ημέρες εκ των οποίων όμως δώδεκα (12) μήνες ή 300 ημέρες αντίστοιχα κατά την τελευταία πενταετία πριν τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή της αίτησης για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου.

- Ως νομοθεσία του Οργανισμού νοούνται οι διατάξεις που ορίζουν τον απαιτούμενο για τη συνταξιοδότηση χρόνο, την ηλικία, την αναπηρία και το θάνατο (άρθρο 5, παρ.1 Ν. 3863/2010).

Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης (3/7)

- Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 2 Ν. 3863/2010 (δεύτερο στάδιο-οργανισμός με τον περισσότερο χρόνο ασφάλισης):

Αν ο ασφαλισμένος δεν πραγματοποίησε στην ασφάλιση του τελευταίου οργανισμού τον απαιτούμενο αριθμό ημερών εργασίας ή των ετών ασφάλισης ή δεν έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο από τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού, χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας ή των μελών της οικογένειάς του λόγω θανάτου

- δικαιούνται σύνταξη αυτός ή τα μέλη της οικογένειάς του **από τον οργανισμό, στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης**, στον οποίο δεν περιλαμβάνεται ο τελευταίος, υπό προϋποθέσεις.

Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης (4/7)

- Οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, παρ.2 Ν. 3863/2010 αναφέρονται στη νομοθεσία τόσο του τελευταίου οργανισμού όσο και εκείνου στον οποίο ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες εργασίας/έτη ασφάλισης:
 - α) Ο ασφαλισμένος που αιτείται τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας, έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας ή είναι ανάπηρος με το ποσοστό αναπηρίας που προβλέπεται από τη νομοθεσία του **τελευταίου οργανισμού**.
 - β) Πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση που προβλέπει η νομοθεσία του **οργανισμού με τον περισσότερο χρόνο ασφάλισης**.

Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης (5/7)

- Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 3 Ν. 3863/2010 (τρίτο στάδιο-άλλοι οργανισμοί πλην του τελευταίου κατά φθίνουσα σειρά με βάση το χρόνο ασφάλισης):

Αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία του οργανισμού, στην ασφάλιση του οποίου πραγματοποίησε τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης, τότε το δικαίωμα του ασφαλισμένου κρίνεται από τους **άλλους οργανισμούς, στους οποίους ασφαλίσθηκε κατά φθίνουσα σειρά αριθμού ημερών εργασίας, εκτός από τον τελευταίο.**

Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης (6/7)

- Άρθρο 5, παρ. 3 Ν. 3863/2010 (επαναφορά τελευταίου οργανισμού):

Αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που προβλέπει η νομοθεσία όλων των οργανισμών, στους οποίους ασφαλίσθηκε πριν από τον τελευταίο,

- τότε ο **τελευταίος οργανισμός** είναι αρμόδιος για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος **εφόσον**
- ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε στην ασφάλισή του 1.000 ημέρες εργασίας ή 40 μήνες ασφάλισης, εκ των οποίων 300 ημέρες εργασίας ή 12 μήνες ασφάλισης αντιστοίχως την τελευταία 5ετία και
- για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας και θανάτου, **εφόσον** ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλισή του οποτεδήποτε 300 ημέρες εργασίας.

Αρμόδιος φορέας για την απονομή σύνταξης (7/7)

- Ολόκληρος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης υπολογίζεται από τον αρμόδιο για την απονομή της σύνταξης οργανισμό ως χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλισή του
 - τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος,
 - όσο και για τον καθορισμό της σύνταξης και
 - δεν είναι δυνατή η προσμέτρηση μόνο μέρους του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση του κάθε οργανισμού (άρθρο 5, παρ. 4 Ν. 3863/2010).

Υπολογισμός του ποσού σύνταξης (1/7)

- Ο υπολογισμός του ποσού της σύνταξης των διαδοχικά ασφαλισμένων δε γίνεται με τον ίδιο τρόπο, εξαρτάται (Δ. Μπούρλος, 2010):
- από τη φύση της εργασίας του ασφαλισμένου (μισθωτός ή αυτοτελώς απασχολούμενος),
- τον Οργανισμό στον οποίο ασφαλίστηκε,
- τη χρονική περίοδο ασφάλισης σε κάθε Οργανισμό
- καθορίζεται δε μετά από αλληλογραφία των Οργανισμών.

Υπολογισμός του ποσού σύνταξης (2/7)

- Σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της σύνταξης των διαδοχικά ασφαλισμένων διακρίνουμε (Πόρισμα για τη διαδοχική ασφάλιση, 2009):
 - Μία κατηγορία ασφαλισμένων ως προς του οποίους εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 1405/83
 - ο οργανισμός που απονέμει τη σύνταξη θεωρεί ότι ο χρόνος ασφάλισης σε αυτόν και στους άλλους οργανισμούς, διανύθηκε στην ασφάλισή του, υπολογίζει το ποσό της σύνταξης σύμφωνα με τη νομοθεσία του και το καταβάλλει ολόκληρο στον δικαιούχο μαζί με τις προσαυξήσεις (οικογενειακών βαρών, επίδομα απόλυτης αναπηρίας κλπ).
 - Τους ασφαλισμένους που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρο 10 Ν. 1405/1983.

Υπολογισμός του ποσού σύνταξης (3/7)

- Το σύστημα του άρθρου 10 Ν. 1405/1983 αφορά (Δ. Μπούρλος, 2010):
 - α) ασφαλισμένους που μέχρι 31.12.1978 είχαν ασφαλιστεί διαδοχικά σε δύο ή περισσότερους οργανισμούς μισθωτών,
 - β) ασφαλισμένους που μέχρι 31.12.1978 είχαν ασφαλιστεί διαδοχικά σε δύο ή περισσότερους οργανισμούς αυτοτελώς απασχολούμενων,
 - γ) ασφαλισμένους που μέχρι 31.12.1978 είχαν υπαχθεί διαδοχικά σε ομοειδείς φορείς είτε μισθωτών είτε αυτοτελώς απασχολούμενων, ανεξάρτητα αν και σε ποιον φορέα ασφαλίστηκαν μετά την 31.12.1978,
 - δ) ασφαλισμένους που ασφαλίστηκαν διαδοχικά για πρώτη φορά από 1.1.1979 έως 23.12.1997 από φορέα μισθωτών σε άλλο φορέα μισθωτών παρέμειναν όμως απασχολούμενοι στον ίδιο εργοδότη.

Υπολογισμός του ποσού σύνταξης (4/7)

- Στους ασφαλισμένους που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 10 Ν. 1405/1983 εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3232/2004
- οι φορείς κύριας ασφάλισης, που κρίνονται ως απονέμοντες οργανισμοί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.Δ. 4202/1961, όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, υπολογίζουν τόσο το τμήμα που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισής τους, όσο και το τμήμα της σύνταξης που αναλογεί στους συμμετέχοντες (Δ. Μπούρλος, 2010).

Υπολογισμός του ποσού σύνταξης (5/7)

- Ο υπολογισμός των τμηματικών ποσών της σύνταξης του απονέμοντος και των συμμετεχόντων οργανισμών γίνεται ως εξής (άρθρο 1, παρ. 1 Ν. 3232/2004):
 - α. Ο απονέμων οργανισμός υπολογίζει το ποσό της σύνταξης που κατά τη νομοθεσία που τον διέπει, αντιστοιχεί στο σύνολο του χρόνου που πραγματοποιήθηκε διαδοχικά και προσδιορίζει το τμήμα που αναλογεί στο χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή του.
 - β. Ο ίδιος οργανισμός, δηλαδή ο απονέμων υπολογίζει και το τμήμα της σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισής του συμμετέχοντα σε ποσοστό επί τοις εκατό επί των συντάξιμων αποδοχών του συμμετέχοντα για κάθε έτος ασφάλισης και μέχρι 35 έτη.

Υπολογισμός του ποσού σύνταξης (6/7)

- Τα προσδιοριζόμενα τμήματα σύνταξης σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα του τμήματος κατωτάτου ορίου σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισης ή του ποσού που προκύπτει από τον υπολογισμό με βάση το χρόνο και μόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή τους,
→ εφόσον με τον χρόνο αυτό θεμελιώνεται αυτοτελώς συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις διατάξεις των οργανισμών αυτών χωρίς αναγωγή στα κατώτατα όρια σύνταξης
(άρθρο 1, παρ. 1 περίπτωση δ' Ν. 3232/2004).

Υπολογισμός του ποσού σύνταξης (7/7)

- Το άθροισμα των τμημάτων της σύνταξης αποτελεί το συνολικό ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται στον δικαιούχο από τον απονέμοντα οργανισμό και θα αυξάνεται με το ίδιο ποσοστό που θα αυξάνονται οι συντάξεις του οργανισμού αυτού, δηλαδή του απονέμοντα (άρθρο 1, παρ. 1 περίπτωση ε' Ν. 3232/2004).
- Χρόνος ασφάλισης που λαμβάνεται υπόψη για τη συνταξιοδότηση είναι ο χρόνος που υπολογίζεται για την απονομή της σύνταξης σύμφωνα με τη νομοθεσία του οργανισμού στον οποίο διανύθηκε και εφόσον έχουν καταβληθεί οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές (άρθρο 1, παρ. 6 Ν. 3232/2004).

Επιμερισμός δαπάνης για συμμετέχοντες φορείς

- Η συμμετοχή στη δαπάνη συνταξιοδότησης για τους συμμετέχοντες φορείς γίνεται ως εξής (άρθρο 2, παρ.1 Ν. 3232/2004):
 - Το τμήμα της σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε στο συμμετέχοντα φορέα πολλαπλασιάζεται επί τον αριθμό των καταβαλλομένων συντάξεων ετησίως και
 - Το ποσό που προκύπτει πολλαπλασιάζεται επί έναν αναλογικό συντελεστή (άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 3232/2004).

Ειδικές διατάξεις (1/2)

- Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 1 του Ν. 4225/2014 (Ρύθμιση θεμάτων «διαδοχικής» επικουρικής ασφάλισης σε φορείς Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίου και φορείς του άρθρου 2 παρ. 4 του ν. 2084/1992 και Ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης υποχρεωτικής ασφάλισης του ν. 4052/2012):

Από 1.3.2013 χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί μεταξύ φορέων Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίου Δικαίου και φορέων του άρθρου 2 παρ. 4 του ν. 2084/1992 και Ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης υποχρεωτικής ασφάλισης του ν. 4052/2012, [άρθρο 36 παρ. 4], συνυπολογίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης.

Ειδικές διατάξεις (2/2)

- Κατά το άρθρο 4, παρ. 2 Ν. 4225/2014, το ποσό της σύνταξης σε κάθε φορέα υπολογίζεται για όλο το χρόνο καταβολής των εισφορών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, για το σύνολο του χρόνου που έχει διανυθεί στον οικείο φορέα και χορηγείται ποσό που αντιστοιχεί στο χρόνο που διανύθηκε σε κάθε ταμείο.
- Για αιτήσεις που έχουν υποβληθεί πριν την 1.3.2013, η σύνταξη υπολογίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης (άρθρο 4, παρ. 3, εδάφιο πρώτο, Ν. 4225/2014).
- Κάθε φορέας απονέμει στον δικαιούχο το ποσό σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο που διανύθηκε σε αυτόν, χωρίς να τηρούνται αλληλόχρεοι λογαριασμοί (άρθρο 4, παρ. 3, εδάφιο δεύτερο, Ν. 4225/2014).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Χρόνος ασφάλισης σε περισσότερους ασφαλιστικούς φορείς

Παράλληλα (ή πολλαπλώς).

Παράλληλη-πολλαπλή ασφάλιση (1/3)

- Ο όρος «παράλληλη ασφάλιση» είναι ταυτόσημος με τον όρο «πολλαπλή ασφάλιση» → κάποιος ασχολείται σε διάφορες εργασίες ή σε μια εργασία με διαφορετικές ιδιότητες και όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή σε περισσότερους ασφαλιστικούς φορείς ή σε έναν φορέα με περισσότερες ασφαλιστικές σχέσεις (Κ. Κρεμαλής, 1985).
- Οι χρόνοι ασφάλισης που διανύονται ταυτόχρονα λόγω της παράλληλης ασφάλισης για την ίδια ή διαφορετική εργασία σε περισσότερους φορείς δε συνυπολογίζονται, αλλά μπορούν να οδηγήσουν στη γένεση περισσότερων αυτοτελών συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων → αν δε συμπληρώνονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις, μπορούν αν μείνουν αναξιοποίητοι (Άγγ. Στεργίου, 2014).

Παράλληλη-πολλαπλή ασφάλιση (2/3)

- Η περίοδος παράλληλης ασφάλισης σε περισσότερους από έναν φορείς λαμβάνεται άπαξ μόνον υπ' όψιν και ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα να επιλέξει το χρόνο ασφάλισης που επιθυμεί να προσμετρήσει (άρθρο 3, παρ. 2 Ν.Δ. 4202/1961).
- Για τους παλαιούς ασφαλισμένους μέχρι 31.12.1992, η πολλαπλή ασφάλιση είναι υποχρεωτική, εκτός αν έχει διατυπωθεί αντίθετη νομοθετική βούληση → ως προς την ασθένεια αποκλείεται η υπαγωγή στην ασφάλιση περισσότερων του ενός οργανισμών (Άγγ. Στεργίου, 2014).
- Η υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση χωρεί έναντι ενός μόνο ασφαλιστικού φορέα κατ' επιλογή του ενδιαφερομένου (άρθρο 2 του Α.Ν. 580/1945).

Παράλληλη-πολλαπλή ασφάλιση (3/3)

- Για τους νέους ασφαλισμένους, σε περιπτώσεις πολλαπλής απασχόλησης, επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 39 Ν. 2084/1992 (Π. Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, 2013):
 - η υποχρεωτική υπαγωγή σε έναν μόνον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας κατ' επιλογήν του εργαζομένου με δήλωση επιλογής μέσα σε 6 μήνες από την εμφάνιση της περίπτωσης πολλαπλής ασφάλισης, ενώ,
 - παράλειψη υποβολής της δήλωσης επιλογής συνεπάγεται υποχρεωτική ασφάλιση στον οργανισμό που είναι αρμόδιος για την ασφάλιση της πρώτης κατά χρονική σειρά εξαρτημένης εργασίας ή ανεξάρτητης απασχόλησης ή ιδιότητας, με εξαίρεση την ασφάλιση των υγειονομικών και μηχανικών που είναι υποχρεωτική.

Βιβλιογραφία (1/4)

- Άγγελος Στεργίου, Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, Σάκκουλα, 2^η έκδ., Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2014, σελ. 374, 497-498, 500, 502-503, 517, 519, 521.
- Αντ. Πετρόγλου, Πορίσματα νομολογίας επί της αναγνωρίσεως και εξαγοράς πλασματικού χρόνου ασφαλίσεως, Επιθεώρησις Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (ΕΔΚΑ) 1965, σελ. 129-130.
- Γ. Ψηλός, Η διαδοχική ασφάλιση, Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας (ΔΕΝ), 2004, σελ. 224.

Βιβλιογραφία (2/4)

- Γ. Ψηλός, Χρόνος Ασφαλίσεως, Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας (ΔΕΝ) 2005, σελ. 1393.
- Γ. Ψηλός, Προαιρετική ασφάλιση, Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας (ΔΕΝ) 2007, σελ. 818.
- Δ. Μπούρλος, Η διαδοχική ασφάλιση, Οι πρόσφατες ρυθμίσεις του άρθρου 5 του Ν. 3863/2010, Επιθεώρησις Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (ΕΔΚΑ) 2010, σελ. 925-926.
- Ι. Σαρμάς, Η συνταγματική και διοικητική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, Εξελικτική μελέτη των μεγάλων θεμάτων, Β' έκδοση, Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1994, σελ. 403.

Βιβλιογραφία (3/4)

- Κ. Κρεμαλής, Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1985, σελ. 202, 218-219, 232.
- Κ. Λαναράς, Η ασφάλιση στο Ι.Κ.Α., Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 2013, σελ. 180-181, 184, 357-358.
- Π. Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2013, σελ. 173, 246-247.

Βιβλιογραφία (4/4)

- Γενικό έγγραφο ΙΚΑ, Αριθ. Πρωτ. Γ99/1/112, Εγχειρίδιο ανακεφαλαίωσης ασφαλιστικής ιστορίας, αναρτητέο στο διαδίκτυο ΑΔΑ: Β4ΛΨ4691ΩΓ-9ΩΧ, (Μελέτη-σύνταξη και επιμέλεια κειμένων: Χ. Μποζίκια και Κ. Σακιζλή), έκδ. 1^η 2012, σελ 8, 33-34 (τελευταία ανάκτηση: 27/01/2015).
- Πόρισμα της ομάδας εργασίας για την αναμόρφωση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης υπό την προεδρία του Δ. Μπούρλου, Αθήνα, 2009, σελ.10-13, 30-33, 39
http://dide.zak.sch.gr/nomoi/MISTHODOTIKA%20SYNTAKSIODOTIKA/att_1669143.pdf (τελευταία ανάκτηση: 27/01/2015).

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Άγγελος Στεργίου.
«Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης (Μεταπτυχιακό). Ενότητα 4η: Ο Χρόνος ασφάλισης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS298/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

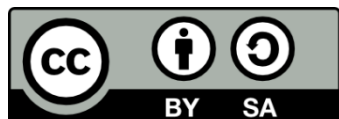
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Άννα Τσέτουρα
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2014-2015

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(Από το διαχειριστή του προγράμματος)

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

